

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.11. Non volebat in Iudæam ambulare. Fugit Christus: quamvis enim mortem optare, hæc tamen non erit nisi horâ à Pætre præstituta, nos docens, qualiter opera nostra bona factamus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

Dissuadet
mulieru
cōtuber
nium.

qua de se non percutias, cordis sollicitas, & si viri-
bus suis confidens à vipera mortifero morsu
pungeretur non esset admirandū: quia non est,
quod admiremur eum qui negligens & suo ro-
bore confidens non veretur iuxta viperā obdor-
mire ab illa mordeatur, & morsu quidē mor-
tifero, quinimo contrariū magnā moueret ad-
miratiōe, quia multū hic est quod admiremur,
quod serpens habens quē mordeat, illū omittit
impugnare: *Tutus est perire non posse qui iuxta
periculum non perijisset.* Quid sic illi erimi-
colæ tot irascētis annis in penitentia, & acti-
bus mortificationis, continuis vigiliis, seruidis
orationibus, obtentis à Deo tot donis nihilomi-
nus ad minimā occasiōe illis oblatam corruat,
& hoc tantillo quidē tempore quo illi inhæret,
quid tibi sperandū luxuriose, delicatole, profa-
ne, qui quid sit penitentia, ignoras, quid disci-
plina, quid ieiuniū, quid vigilia, tot occasio-
bus exposito & continuo à detento cōuersatione,
potif. imū cum, ut alijs diximus, multo sine flā-
ma in te frequentiores quas concitat cōcupiscea-
tia, quam in pio clerico, in iusto Religioso, &
monacho solitario. Satis conuenienter his exē-
plis applicari possunt verba D. Greg. scribētis
præfidi quem ipse defensorem vocat. *Ciciliæ
nomine Romano, & alijs quibus stricte iniu-
git ne permittant, quod aliqui Ecclesiastici co-
habitent mulieribus: ad hoc refert de S. August.
exemplum, quod nec domi suæ propriæ sororis
permitteret cōhabitationē dicē: quod quamuis
ab ea non timeret, tamen non securus esset ab
illis, quæ eam visitarent. *Legitur quod B. Aug.
nec cum sorore habitare consueverit, dicens qua
cum sorore mea sunt sorores, mea non sunt, & ad-
dit, quod nos iustitue possit & docere huius
Doctore cautela sanctissimi. *Dedit ergo viri
cautela magna nobis debet esse instructio, nam
in causa præsumptionis est quod fortu. pauci mi-
nime validum non timere. *Euge pericula: nam illis
implicitus, vires tibi quibus prosperè excedas,
deficient: quandoquidem Christus, qui in seipso
adeo securus erat, ipse ea fugiat, quæ sibi mortis
offerebantur, & de Iudæa se proripiat, nec in
eam velit remeare quia mortem eius ibidem
Iudæi machinabantur.****

D Hier.
Epist. 47.
Tom. 1.

Hom. 18.
21. 32. &
segg.
D. Gre.
Li. 7. E-
pist. 10.
Epist. 30.
V.
Simili-
ter &
D. Gre.

§. II. Nō voleat in Iudæā ambulare. *Fugit
Christus: quāvis enim mori optaret, hac ta-
men nō erit nisi horā à Patre præstituta, nos
doctes qualiter opera nostra bona faciamus.*

Vltimā tandē assignemus secessus Chri-
sti in Galilaam rationē ob quā mortem
fugiat, quam illi in Iudæā intentabant,
*Quia quærebant eum Iudæi interficere: & hanc
esse dicimus quia nondū venerat hora eius illā
Patre moriēdi præstituta, Fatemur quidē quod
Christus eo animo mortem optaret, quo salutē
nostrā desiderabat & redemptionē, sed quia illā
patiebatur, quo celesti Patri obediret illi; per-
placeret: *Ut cognoscat mundus quia diligo Patrem
& sicut mandatum dedit mihi Pater sic facio,*
moras trahit vsq; dum veniat hora à Patre sibi
designata, Anhelus iacet infirmus, si nimia ex-
æstuat, prescribit illi medicus, ut tali hora po-
tum sumat, quia sæpe salutē conducit infirmi
febris affluant, si plenum aquæ hauriū tem-
pore sumat opportuno, Quis non videat deside-
riū, quo flagrat bibedi, & angustias quibus aq̄
exoptat, ut videatur eius anima post illā sibi
quā primū illam audit nominari, aut vi-
detur calicē illi deferri aq̄, & ait nequaquā Do-
mine mi, illā se pone, an ergo illam cōsidera-
bas? utiq; summo opere etenim siti morior: sed
mhi tempus est à medico designatū, quo potū
sumā, ut mihi sit salutē & quamdiu illud non-
dū venit, coarctabor & anhelabo donec veniat,
& me ipsum nuq̄ mortificō, potum aq̄ non
hauriendo.*

O Christe sanctissime infirmus es nō tuis in-
firmitatibus, sed quia nostras in te suscepisti, ve-
re languores nostros ipse tulisti, & dolores nostros
ipse portauit. Pater æternus velut expertissimus
medicus in saltem nostræ remēdiū efficacē or-
dinavit hanc illam prægrandem aquam præ-
fationis eius horāq; signavit & disposuit. Ne cre-
dideris, mortē Christi fuisse sortitū, nec quādo
eam voluerunt infirmi, sed eā horā, quam Do-
minus decreuerat, ita celebri, & toties in sacra
pagina repetita, Nemo negat horam à Deo cū-
ctis dispositam esse mortalibus. *Brenes dies ho-
minis sunt, numerus mensū eius apud te est. Cō-
stitutus terminus eius, qui præteriri non poterunt.*
Omnium filiorum Adā mortis decreuit horā,
Mauri, Arabi, in fidelis, nā cum talis esset per-
fidus ille Rex Baltaſar scriptam illā contempnit
magis

28
Christus
fugit,
quia ubi
dom ve-
nerat ho-
ra eius.

Joan. 14.
11.

Qua ra-
tione
Christus
mortem
fugit, cū
eum tan-
topere
desidera-
ret.

11.
Simili-
tudo.

1sa. 53. 4.

1ob. 14. 5.

mann quadam incognita, quæ hæc eius præferebat sententiam, quod Deus vitæ dies illius numerasset, ac determinasset, quorum iam ultimus effulgebat; quinimo de pascibus dixit Christus, quod nec mortuus decidat ille, quem inopinatio sagitta ferit alter sine dispositione & decreto Dei singulari. *Vnus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro.* Qui tam supremo cuncta gubernat regimine, ut horas mortis omnium videntium habeat designatas, in dubiè horam habebat designatâ mortis vniuersi sui: eum illa tanti esset momenti, ut ab illa salus totius penderet vniuersi.

Matth.
10. 29.

IV.
Christus
summo-
rem mor-
tem op-
tabat.

Luc. 22.
70.

Matth.
16. 22.

Lib. 7. in
Luce. e de
negligentia
seruorum
sui epi-
scopi
Tom. 4

Hoc supposito infirmum videbis caelestem aspirantem, & sibi flagrantem gloriam caelestis Patris sui, & generis humani redemptionis: quia verè nouerat huius remedii consistere in haustu copioso dolorum, passiois, & mortis, eò se animò, quò desiderabat illud, & hoc quoque desiderabat: et eodem notum est Philosophi cum axioma: qui seriò suum desiderat, & seriò media desiderat. Hinc illæ anxietates, quibus se mortem optare demonstrabat; hinc illæ voces, quibus exclamabat: *Baptismo habeo baptizari. Et quomodo conuictor usque dum perficiatur.* Balneum mihi parandum est proprio meo sanguine, o quantum mihi cor exarsuat; quas patior angustias, usque dum illud perficiatur, & me videam hoc balneo madescere: quondam dixit Apostolis, hæc sibi horam imminere: D. vero Petrus amore, quò Christum prosequeretur feruens; affligebatur illique se prosternens ait: *Abstine à te Domine, non eris sibi hoc,* hæc mei non conspiciant oculi; Dominus autem asperò satis vultu ad eum conuersus, sic ait: *Vade post me Satana: scandalum es mihi: non enim sapio, quæ Dei sunt.* Sume similitudinem, si cursori velocissimo toto impetu ad brauium procurrenti teipsum in via opponeres, quid diceret? apage hoc impedimentum, obstaculum & scandalum, nullus febriens sibi flagrans, tanto vnquam desiderio vas optauit aqua, ac Christus passionis suæ calicem ex cuius nimia dilatione nimis affligebatur.

Christo Salvatore conscribunt, quòd in horto segregatus cum tribus illis sibi intimis Petro, Iacobo, & Ioanne, contristari experit & in tantam rapi moestitiam, ut in hæc dolorosa proruperit verba. *Tristis est anima mea usque ad mortem.* Admiratur hæc tristitiam D. Ambrosius, & angustias adeo mortales, queritque: heu Domine mi, quid tantam tibi ingerit tristitiam: quid cor tuum sic affigit? numquid non illud est, quod semper optasti si sic est, quòd verum fuerit illud desiderium quo te feruere monstrabas: nunc tibi latandum foret ad eius complementum, secundum hæc Spiritus sancti sententiam: *Desiderium si compleatur, delectat Pro. 13. anim. m.* Quod igitur nunc contristaris, & quidem usque ad mortem? ne suspicaris, inquit D. Ambrosius, quòd ob mortem & penas quas passurus erat, tantopere doluerit. Sed ex carum dilatione: ut enim amore flagrabat ardentissimo, Patris sui gloriam, & hominum exoptans redemptionem ex morte sua securam, Christum omne quòd illam retardabat, in summas coram deo redigebat angustias, premebatque artibus: sicut sitibundus tanto magis affligitur, quòd differatur aqua quantò magis videt horam bibendi iam approximare. *Mortem pretendebat* (audi D. Ambros.) *quam non ex metu mortis sua, sed ex mora nostræ redemptionis assumpserat.* Eo modo, quo miles generosus, qui præouit victoriam se obtenturum, & optimæ relaturum spolia ex prælio, grauiter affligitur, non ex metu prælii, sed quia iam se vellet prælio videre occupatum, & velut mater absente filio nimis affligitur, donec ille venerit, præsentemque illa videat, sicut de matre Tobie nobis S. testatur eloquium, multum artabatur, usque ad aduentum filij sui saluamque reditum.

Sic intelligendum quòd Christus ait: *Tristis est anima mea usque ad mortem.* Heu Apostoli mei præ nimia moritur tristitia, donec me videam patientem & morientem; verba illa quæ Dominus dixit in cena: *Quid facis facitis:* opinantur D. Aug. & D. Chryl, dista fuisse Iudæ proditori, D. vero Cyrillus & Origenes credunt dista fuisse diabolo; si hoc, aut illud, Considera, ait nosse Card. Caiet, quòd illis ostendere voluerit quanto flagraret desiderio moriendi, quantaque sibi votoque patiendistat ut nullum inuenias hominem, qui tanto flagret viuendi desiderio, quanto Dominus hic moriendi; O amorem diuinum! O sitim excelsam!

v.
Quid illa
Christi
tristitia
significet
in horto.
Matth.
26. 38.

VI.
Mortem
dolebat

Tr. 62.
in Ioan. 5.
Ho. 71.
in Ioan.
In e. 13.
Ioan.
d Tr. 32.
in Ioan.

lestem ! eia igitur, Domine mi, si hoc tanto pe-
 re desideres attende, quod iam de illo agant, &
 morte tibi ob oculos Iudæi proponant in Iudæa.
Quod erat eum Iudæi interficere. Mille voris,
 inquit Dominus, ad hanc aspice aquam, sed
 noadum venit hora ab ipso medico præstiteua,
 quocirca illam diuertit, arque vt diuerat, de illo
 se subducit loco & in Galilæam secedit expe-
 ctans donec hora illa compleatur.

VII.
 Viri san-
 ti opera
 sua fa-
 ciunt
 iuxta be-
 neplaci-
 tum Dei.
 Psal 49.
 3.

Viri sancti opera sua in Dei faciunt obse-
 quium, vnde eorum hæc prima est sollicitudo,
 vt ea faciant eo modo, eoque tempore, quo illis
 hæc faciendæ præcipit; etenim alio modo facta
 non illi placeant. Lectionem notatu dignam
 nobis præligit Dauid. *Congregate illi sanctos*
eius, qui ordinant testamentum eius super sacri-
ficia. Coadunare sanctos, illosque ad Deum ad-
 ducite, qui verè tales sunt, vt tales in eius
 conspectu recenserentur, ne crederis quod
 quod omnes illi, qui sancti sunt in oculis
 mundi & hominum, sint etiam in oculis Dei:
 multæ sunt in mundo siccæ, pharisaicæ, ap-
 parentes, & voluntatis propriæ sanctitates &
 multos inuenies sanctos, qui exterius opera fa-
 ciunt bona non tantum, vt Deo satisfaciant
 quantum vt lux ipsæ voluntati & appeti-
 tui. Congregate Deo sanctos, qui verè sancti
 sunt, & Dei sancti sunt: *sanctos eius*: & qui-
 nam sunt isti? *qui ordinant testamentum eius*
super sacrificia. Testamentum Dei, lex est eius
 diuina, in qua iam nobis diuinam expandit vo-
 luntatem: nota definitionem virorum sanctotum
 eminentissimam: *Qui ordinant testamentum*
eius super sacrificia. Qui sua litant dicantq; Deo
 sacrificia diuinæ legi ac voluntati ea conforman-
 do: illi qui super illa Dei legem expendunt: illi
 inquam super quibus dat regulam lex diuina su-
 per extenditur.

10.
 Contra
 hoc fecit
 se Saul
 arguitur.

Quantum opinor spectat Propheta Regiu-
 Regis saulis ruinam, nedum in sacrificiis illis
 inordinatis, quæ offerre decreuerat in meliori ani-
 malium quæ sibi ex spolijs referuarat Amaleci-
 tarum contra Dei præceptum sibi à Propheta
 Samuele declaratum: hic etenim grauius
 Deum offendebat quam famulabatur, & sacri-
 legia magis quam sacrificia dei merebantur:
 eua diuinæ repugnarent dispositioni sed in alia
 quoque historia quæ principium eius dedit rui-
 næ & regni vitæque privationi: hæc enim
 Dauid considerabat vt suam institueret. Præ-
 cipit Phropheta Samuel Regi Sauli, ex Deo
 nomen, vt sacrificium illi offerat: sed aduer-

tat, quod qui sacrificij postulare ieiussè designat
 horam, elapso scilicet seipituo, quo tempore
 vatem Samuelem abesse conueniebat. Præter-
 labantur septem hi dies: inhiabat Saul offeren-
 do sacrificio sibi præcepto: singuli dies illi sin-
 guli videntur anni. Septimus elucescit dies, &
 abrupta omni mora, nec expectato reditu Sa-
 muelis suum offert sacrificium, accedit Prophe-
 ta, & iam completum cernit esse sacrificium: in-
 gemiscit grauius & Saulis amarè desit per-
 ditionem. Heu te Regem infelicem; quid
 rerum egisti; præceptum à te mihi consecraui
 Deo sacrificium, & bona patet voluntas, quæ
 Deo sacrificium dedicaui in eo, quod ante tem-
 pus præsignatum illud obtulerim. O te itul-
 tum replicat Samuel *stultè egisti*, graue hic
 commisit mentis delictum, caroque tibi stabit
 hoc sacrificium: etenim in eius prænam te Deus
 vitæ regnoque spoliabit. Qui hoc? an non mi-
 hi Deus offerendum præcepit ipse sacrificium;
 vtique, sed qui tibi offerendū præcipit; tempus
 etiam designauit quo veller hoc à te sibi con-
 sectari, nec ille Deum honorat, aut dedicat obla-
 tionem, nisi iuxta illius hoc faciat ordinationē
 dispositionem, placitamque voluntatem, *stultè*
egisti, magnæ imputaretur æmentie operatio
 cui prætermissis, vt ad primam lucem domum
 tuam accederet aliquid operis facturus, si me-
 dia nocte festinus accurreret tibi somnum inter-
 rumpens: Domine, en adsum, tuum expletur-
 rus mandatum, frater mi stultescis: ego nam-
 que, qui vocauit te dixi vt ad ortum solis adesses
 matutinus, & non ad medie noctis tenebras
 impetunus. Deus inquit D. Augustin. hoc a
 nobis præcedit, obedientiam & voluntatis res-
 titionem & opera quæ facimus in eius obsequiū,
 tantò sunt illi gratiora, quântò per illa &
 cum illis nos offendimus illi esse subiectiores:
 vnde illa quæ agimus, nequaquam satisfaciunt
 nisi in quantum ei sunt conformia, quod ipse
 nobis disponit, & iuxta eius præceptum ea
 faciamus, hic etenim dicimus, æmentiam non esse
 maiorem, quam alicui in eo famulari quo cor-
 dium ipsi paratur.

1. Reg. 13.

IX.
 Simili-
 tudo.

De hoc arguitur Saul: etenim Deo voluit
 offerre sacrificium contra Dei beneplacitum:
 imo & tu ipse arguetis, quando sacrificia &
 opera, quibus præcedis Deo famulari, & non
 sunt facta modo, & conditione, quæ Deus expo-
 sculat, quid tibi persuades. Deo te gratulari
 elemosinis ex furto conquisitis? Ecclesias eius
 dotare arque in eis erigere ædificia, ex his quæ
 proximus

X.
 Et nos

quoque
reprehē-
ditur.

proximis abstulisti? an illa confessione scele-
rum tuorum non præmeditata nalloque debito
pmissio examine in illa communionem non
maiori pmissio Passionis Dominicæ medi-
tatione, atque cordis apparatu, quam ille,
quem adhibes domi tuæ feracis mensæque ad-
fessoras? an quod Ecclesiam petis filiam tuam
periculo deserens expositam, & mueri tuo vi-
ro seruiendi deficientem? an quod multum in su-
perbia litigantium intendere processibus, inlittis que
considerare? Ordinant testamentum eius super
sacrificia.

XI.
Christi
perfecta
& pro
missa vo-
co obe-
dientia.

Hoc Christus, ait illoque nos instruit, quod
mori desiderans suam iuc vitam in sacrificium
offerre majori longè animo, quam tu videre,
fugit, seque subiacit: quia nondum venerat
hora eius, quæ illi Pater ab æterno decreue-
rat. Appositè perpendit Apostolus Paulus illa
Davidis verba in persona Christi prolata, quæ
primum naturam assumpsit humanam factus
homo in purissimis Virginis Sacris in ætate vis-
ceribus. *Ingressus mundum dicit sacrificii m &*
oblacione noluisse, aures autem perfectissimis Ge-
tune dixi ecce venio ut faciam voluntatem tuam.
Deus meus voluit legem tuam in melle cordis
mei. In capite libri scriptum est de me ut faciam
voluntatem tuam Deus meus. Ecce quæ primū
Dei filius intravit in mundū, nostrā inducens hu-
manitatem in purissimæ Virginis utero scilicet
*æterni suo obtulit Patri: *Ingressus mundū* pro-*
testatus: quæ loquidē ad mero si tunc in antiqua
illa non facis fecerit sacrificia illis; nō placue-
rit oblationes & holocausta. ipse met adesse
scilicet in oblationibus, artemen hoc eo fieret modo,
ita se se digne submitteret per omnia voluntati,
ita se se digne tollere votū miserit obedientie
*Patri suo celesti perfectissimæ, hoc est *Aures**
perfectissimis mibi. Bonæ aures perfectā profert
obedientiam: etenim in auditu præcepti statim
obediunt; aures dedit mibi ad audiendū verbū
significat tuū & mandatū perfectissimas. Alia littera re-
Exo. 21 6. fert: *Aures perforasti mibi:* sumptā ex eo meta-
phora, quod lex divina decreuerat fieri seruis,
qui perpetuū se seruituti consecrabant: illis ete-
nim aures per forabatur: ita ut aures habere per-
foratas signū esset obedientiæ propriæ atq; per-
petuæ: in præsto sum Pater mi, mundū eam in-
gressi diuino me tuo offero cōspicui votum
emittens perpetuū volūntati tuæ sanctissimæ di-
viniq; legi obedientiæ: itaq; sicut frater assumēs
habitū votū emittit inter manus sui superioris:

Hab. 10 5

Ef. 39. 7.

XII.

Aures o-
bedientia
Exo. 21 6.
Dent. 15.
17.

fic & Christus inter caelestes Patris sui manus
nostræ mortalitatis habitū assumens venit obe-
dientiam: fuitque talis eius obedientia, vt om-
nium Monachorū quos vidit, vel videbit mun-
dus, erga prælatos suos obedientia non accedat
ad eam quæ in Christus æterno Patri suo venit
obedientiam.

Vis nosce qualis illa fuerit? Conceptus in
vtero virginali natus ex illo non est, nec viuens
ad passum pedis progressus, nec verbum protu-
lit, nec rursus in edidit toto quo vixit hic tē-
pore quod à Patre suo celesti non esset dispo-
situm, non esset ordinatum in mundum ascen-
do prodit, quomodo & quando Pater illi dispo-
suit: sic enim cum alloquitur ore Davidico: *Tu
es qui extraxisti me de ventre.* Prædicavit, quādo
Pater hoc illi præcepit, hoc vel illud edidit mi-
raculum ex Patris sui æterni dispositione, hoc
prædicavit morti iam proximo rationem al-
legans operū suorum mirabilia, & verborum
quæ dixerat, vixit tunc toto decursa: Sic enim
loquitur iudex. *Ipse Pater dixit mibi, quid di-*
cam. & quid faciam: & iterum alias, Ego qua
audisti ab eo hac loquor in mundo. & sicut de-
cuit me Pater hac loquor. Verba Perpende, quid
dicam & quid faciam. Hoc ipse dixit Apoito-
lis: Sicut manū latum dedit mibi Pater. sic facio.
Hoc declarat illud quod dixit locus Angelus
iudicij. *De die autem illo nemo scit, neque Angeli*
in celo neque filius hominis. Quis modo hoc do-
minicæ illudque spectantia pro voluntate dispo-
nes? to ipse dixisti. Pater non indicat quemquā,
sed omne iudicium dedit filio: quā igitur ratione
dicens se hoc ignorare: prorsus hoc sciebat, sed
dicit se hoc ignorare, vt scilicet doceret, & ho-
minibus illud manifestaret; quia illis solum ea
dicturus erat, quæ Pater illi dicenda mandauerat.
Ipse mibi mandauit, quid dicam: & nullo modo
mandauit illi, vt iudicij diem, horamque mani-
festaret: sicut legatos ea solummodo dicenda ha-
beret, quæ sibi à Rege dicenda intungentur. De
alijs interrogatus, respondet se nihil horum
scire: hoc est vt illa manifestet: quia sicut illi
dicenda non sunt, nisi quæ Rex illi dicenda im-
perauerit, sic ea, quæ non imperauerit, optimè
respondet se prorsus ignorare. O quanta hæc
obedientia, & quidem ex ratione statuit illam
vt fundamentum: quia nostram venerat cla-
dem reparaturus. Sumptis hæc originem ex
prima nostri parentis inobedientia: rationi
consonum erat, vt ad eius reparacionem perfe-
ctissimam

31.

XIII.

Christi

perpēdi-

tor obe-

dientia.

Ps. 21. 10.

Ioan. 8.

26. 28.

Marc. 13

31.

XIV.

Car Chri-

stus non

reuela-

uit diem

iudicij.

XV.

Simili-

tudo.

XVI.

Christi

obediēti-

æ ad re-

parauit

inobe-

dientiam.

Terr

Hisima

Hieron. Bapt. de Lanuza Tom. III.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

1. 2. quest. 88. art. 6. XVII. Opus bonum ex voto melius est, quā sine illo.

Stiffima statueretur obedientia, quatenus Apostolo dicere liceret: Sicut per inobedientiam unus hominis peccatores constituti sunt multi, ita per unius obedientiam iusti constituti sunt multi. Deinde quia voluit, ut omnia opera sua gradus omnes haberet: valoris, excellentiæ, perfectionis meritiq;e possibiles, notum autem omnibus arbitror maioris longe meriti censeri opus, quod sit per obedientiam ad Deum cum voto, quam illud quod merasti & propria voluntate.

Quærit Angelicus Doctor, verum opus sit excellentius maiorisq;e meriti, an illud quod ex nulla facis obligatione est que tibi liberum? vel sit illud agis ad quod te per votum obstringisti? verum melius sit die Veneris ex libertate ieiunare, quā ex præmissio voto? vtra dignior sit virginitas, quam puella seruat absolute ex honestate, an ista, quam religiosa seruat ad hanc per votum obligata? respondet Angelicus Doctor, quod indubie & extra omnem comparationem multo sit excellentius magisque meritorium opus bonum factum, ex voti obligatione. Primo: quia tantò est opus eminentius, quanto actus virtutis est eminentioris & superioris, & euident est quod votum actus sit virtutis, inter omnes morales eminentissimæ: quia illius actus est virtutis quam Theologi vocant religionem seu latram: quia cultum & honorem spectat ipsius Dei primario: ita ut ieiunium, quod in se actus est virtutis abstinentiæ si fiat ex voto, ad qualitatem ascendat altioris & fiat actus virtutis latræ & religionis, quo ad tantam euehitur dignitatem, ad quantam nūmus aureus, si fieret aureus. O quanta foret hæc vis, quæ posset hoc efficere! quantum laborant homines suis vitreis elibanis, vt ex metallo componant argentum, & ex argento aurum, illisque omne impendunt studium, quo metalla distillent sed omnem magis obtinebant intellectum & omnem euacuant auro crumenam: non enim patitur Deus, vt rerum naturas, quas creauit, suo transmutent ingenio, & hoc quod ipsi non possunt, & si possent, vt summam arbitrarentur felicitatem, tu ipse potes in operibus virtutis: erantim extollere potes vnus actus virtutis, quæ est metallum, vt auti dignitatem accipiat: ieiunans ex conuenienti ratione, bonus est hic nummus, & tritus in materia virtutis: at tamen est instar plumbi, quod si huic ieiunio hoc addas, vt facias ad Dei honorem voto te in eius obsequium obligans, per hoc

atrollis illud vt superioris instar auri, qualitate: quia efficit vt opus sit illius virtutis superioris, nempe religionis omnes morales excellens. Audiamus D. Thomam, Veneris est actus latræ, quæ est præcipua inter virtutes morales, nobilioris autem virtutis est opus melius & magis meritorium. Vnde actus inferioris virtutis est melior & magis meritorius ex hoc, quod importatur à superiore virtute, &c. Hoc test (inquit ille) quod dixit nobis D. August. virginitatem tantò digniorem esse, quantò magis ex Dei amore custoditur: vnde dicitur in illa præcellentior, quæ seruat, quia voto participari hanc quis promissit Deo custodiendam, qualis est religiosorum: bona est & meritoria virginitas quæ seruat, amore castitatis, sed absque villa comparatione dignior illa, quæ seruat, quia se ipsam voto particulari obtulit Deoque consecrauit. Vter se magis subiicit, an ille, qui opus bonum facit, ex libera faciendi voluntate, vel ille, qui facit illud suam ipsam ad faciendum obligans voluntatem? Ille qui vnus aliquid & facit, plus se Deo subiicit, quā ille, qui solum facit, subiicit enim se Deo non solum quantum ad actum, sed etiam quantum ad potestatem: quia de cætero non potest aliud facere, nisi plus daret homini, qui daret ei ardorem eum fructibus suis, quā quid ariet ei fructus tantum sicut dicit Angel.

Addatnr his tertia ratio: quia qui se per votum obligat ad bonum aliquod opus: voluntatem habet magis determinatam & vult vt ipsa tantò sit in Dei famulari constantior: hinc excellentiam collige religiosi status, in eo enim qui verè religiosus est, faciendo quidquid facit per virtutem obedientiæ, actus ille virtutis, qui in eo est velut nummus plumbeus ad bonorum lucrum æternorum in ipso est velut aureus, Perpende quas tibi potest adferre prærogatiuas, quantumque fallaris, cogitans: quia die veneris ex tua ieiunasti deuotione, quod plus merueris, quā religiosus, quem dicit ad hoc voto constrictum esse particulari hoc ipsum eius ieiunium reddit magis meritorium, multoq;e præcellentius: tu quoque, qui tibi blandiris, quod plus seccris, quā omnes religiosi, tuum valeo dic iahonsum mortificans appetitum: & castus sis, te ipsum fallis: etenim extra omnem comparationem multo excellentior & meriti longè maioris est viri Ecclesiastici & religiosi per votum seruata castitas quam tua sic seruata simpliciter, nolim tamen idcirco dicere, vt te votis obruas: nam illa faciendâ

Lib. de virgin. cap. 8.

Lib. de similitudinibus c. 84.

XVIII. Altera datur huius doctrinæ ratio.

XIX. Dignitas status Ecclesiastici ratione votorum.

facienda non sunt absque consilio magnaque
consideratione.

XX. **I**dem hic
Christus
omnia
opera
fecit ex
obedien-
tia.

Hæc igitur de causa Christus voluit ut quid-
quid ageretur, atque operaretur, quantos pas-
sus progrediretur, imo quot verba loqueretur,
Christus illa omnia ex obedientia ad Patrem suum ex-
lessem exerceret: hoc est: *Aures percussisti mi-
hi, ecce venio*, Præsto sum Pater mi & venio,
ut moriar, vitamque meam tibi conferrem in
holocaustum. Ego quantum ex me est, iam pa-
ratus sum, & hoc ipsum exopto: sed esse debet
hoc sacrificium iuxta voluntatis tuæ disposi-
tionem. *In capite libri scriptum est de me, ut
faciam voluntatem tuam Deus*. Et hæc verba
in apite libri, quidam interpretantur quod si-
gnificent hoc primum & principale, sic enim
loquitur Dominus, hoc statuendum est in capite
libri, id est, hoc primum statuendum in hoc sa-
crificio, nimirum, ut illud iuxta voluntatis tuæ
beneplacitum offeram, eo tempore eoque mo-
do, quo tu volueris, mihique præscriperis:
non esse debet ut quondam illud Saulis: quia
namque tempus à te dispositum non observa-
uit, illum seipso regnoque deturbasti.

XXI. **Q**uid sit
in capite
libri.

Alias alij proferunt expositiones considera-
tu dignissimas: cæterum proposito seruit illa
D. Ambrosii. Credit enim quod loquatur de li-
bro Psalmorum, cui dat principium, & statui-
tur ut caput Psal. primus velut quidam prolo-
gus eiusque principium, Vnde *in capite libri*,
idem est ac si dicat. In principio illius libri, &
sic se res habet: nam in isto primo Psalmo
secundum plurimum SS. opinionem ad litte-
rã de Christo loquitur, cui non est assignat beati

XXII. **P**rimus
Psalmus
de Chri-
sto lo-
quitur.

viatoris quia hoc proprium fuit Christo, qui
pariter beatus erat & viator, ut declarat Theo-
logi. *Beatus vir qui non abiit in consilio impio-
rum*, &c. q. d. quod primò Christus nihil mali
fecerit, nec in via peccati vel ad passum vnum
ambulauerit. Secundò, quod in omnibus opti-
mè se gesserit: ut quomodo dicitur *in lege Domini
voluntas eius*, & *in lege eius meditabitur die ac
nocte*: Et erit tanquam lignum quod plantatum
est secus decursus aquarum, quod fructum suum
dabit in tempore suo. Agg. tanquam habebit si
legi Dei voluntatem: nec enim aget aliquid, nec
verbum proferet, nec miraculum operabitur,
nisi iuxta Patris sui voluntatem: proinde fru-
ctus bonorum, operum proferet dabitque
in tempore suo: quod est tempus suum? illud
scilicet quod Pater illi designavit q. d. erant
fructus mei non præcoeci sed maturi.

XXIII. **F**raus
daodi
suat in
tempore
suo.

fructus mei non præcoeci sed maturi.

Quantum referret ut operam bonorum
fructum in tempore suo proferres ut ma-
turi essent, non crudi, non virides, non indige-
sti, non tempore collecti intemptivo. Con-
fessiones tuas post attentam considerationem
& criminum tuorum contritionem eorumque
grauitatis expensionem: ut enim notat D.
Ambrosius, sæpe Domino nostro non sunt accep-
te, ex eo quod illas festinatò nimis & nullã pe-
ragas recollectione: consulit autem ut tibi
dicta sentias, quæ Dominus dixit ad Cain, se-
cundum lectionem Sep usgiata, quam ipse
sequitur, *Peccasti quiesce, ad te conuerso illius*.
Qui Deum offendit, & querit sibi remedium,
modicum quiescat, pendens quæ fecerit,
culpæque grauitatem: ita ut eius dare possit
rationem in iudicio confessionis, suam agnos-
cens malitiam, cui debet imputare culpam,
caucat autem sibi, ex consilio D. Ambrosii, ne
accedens non præmissã necessariã preparatio-
ne, nedum non hauriat ex Sacramento com-
modum, sed in seipso nouæ culpæ reatum. *Ne
in ipsa penitentia fiat, quod postea indigeat pe-
nitentia*, tuas similiter fac communionem, at-
tentam præmittens considerationem illius Do-
mini maiestatis, quem iam es recepturus: ut
enim est vita bonis, sic est mors malis: tuam
testamentum præmissã confessione, commu-
nionem & cum Deo reconciliationem, ut existens
in Dei gratia pia tua, clemens ad gloriam ac-
ceptet legata sempiternam: tuas ergo elec-
mosynas postquam restitutioni & iustitiã sa-
tisfecisti obligationi in tempore suo.

D. Amb.
lib. 2. de
penit. c.
10. & 12
Tom. 4.

Gen. 4. 6.

Hoc Christum fecisse cognoscimus, qui
mortem oppetere pro hominibus atque seipsum
in ara crucis offerre desiderat, sed cohibet se,
vsque ad tempus sibi à Patre præordinatum.
Ei ipse diuinus ille sol de quo testatur Spiritus
S. qui licet celerrimè procurat, tamen non
nisi iuxta diuinum festinat bene placitum. *Ma-
gnus Dominus, qui fecit illum*. Et *in sermonibus
eius festinavit iter*. Præpoperè festinat Sol ille
diuinus voluntate feruens, sed secundum Domini
voluntatè. *In sermonibus eius festinavit iter*. Ho-
rã iam imminente qua currit velocitate? quãdã
iam tempus aduenerat, quo moreretur restatue
Eu. ngelstæ, quod adeo præceptis festino quãspallu
procederet, ut non parum mirarentur Apostoli:
imo etiam timerent: dum in eo quid ipeccant
tam insolitum: *Erant autem in via ascen-
dentes Hierosolymam. Et præcebat illos Iesus,*
& *starebant, & sequentes timebant*. Cumque
Iesus Dominus

XXIV. **C**hristus
ut sol
festina-
uit, sed
iuxta
Patris
volunta-
tem.
Et. 43. 5.

Mar. 10.
31.

Dominus eot cerneret turbatos, seorsum eno-
cauit, aitq; an ignoratis, quò tam festinus ve-
loxq; properem? ut manibus moriar inimico-
rum: quid hoc iam nunc illos effugisti, & modo
sic properas ut illis te tradas occidendum? vii-
que iam enim accessit hora: deinde mensa re-
cumbens nocta in cena, de qua surgeret ad Pas-
sionem, ait illis: subsilit præ gaudio cor meum:
iam enim imminet hora, quàm tantopere totà
vitâ desideravi: *Desiderio desideravi hoc Pascha
manducare vobiscum* vnde sic ait Iudæ: *Quòd
facis fac citius:* & ille ipse præcedit ad hortum
antechuanus in quo cõprehendus erat, aitq;
discipulis suis: *Surgite eam hinc*, Pariter &
ipse obuius illis proceedit à quibus capiendus
erat, illisq; cum non agnosceretibus seipsum, ma-
nifestat: & ait: *Ego sum*, Petrum autem conatû
eius passionem impedire, reprehendit, ac prohi-
bet ne perturbet calicis haustû, ad quem tandiu
anhelauerat: *Calicem quò dedisti mihi Pater &c.*
Nunc igitur, quia nondum venerat hora eius,
secedit, petitque Galilæam.

*Luc. 22.
15.
Ioan. 13.
27.
Ioan. 14.
31.
Ioan. 18.
25.
Ioan. 18.8*

¶. 12. Dixerunt ad eum fratres eius: Va-
de hinc &c. *Nonnulli de Christi paren-
tibus in fide deficiebant, atque de eo crede-
bant, quod hinc esset ambrosius, & illinc
pusillanimitis.*

*33.
I.
Quale fe-
sti fuerit
Sceno-
pegia.
Leuit. 9.
& Num. 9*

ERAT autem in proximo dies festus Iudæorum.
Scenopogia: dixerunt autem ad eum fra-
tres eius trans hinc. Cum Dominus tãto
tempore haberet in Galilæa, festumq; approxi-
maret dictum Scenopogia: erat hoc festum in-
ter alia solemnissimum, tertium Pascha Iudæo-
rum post illud agni Paschalis, & Pentecostes à
Deo institutum, incipiebat quintâ decimâ Se-
ptembris, collectis iam terræ frugibus & omni-
bus ob mensis collectionem latantibus septiduo
celebrabatur, quod in campis transigebant ere-
ctis ibidem casulis ex ramis Oliuæ, Laurus, &
Salicis, omniumq; arborum frondentium, quæ
foliis suis oculos visumq; recreat: sic enim Do-
minus ait hoc festum instituens, quæ postmodû
repetiit Nehemias: *Egredimini in montem &
asserite frondes oliuæ, & frondes ligni pulcherrimi,
frondes Myrti, & ramos Palmarum.* Celebre fuit
hoc festû magnoq; gaudio Hierosolymis exilio-
bant deni & deni, duodeni & duodeni, centeni &
centeni iuxta familie quantitatē: cõtabant omnes
promiscuè viri ac mulieres, seniores & iuniores,

pauperes & ditites, omnes Palmarum ramos, vel
oliuarum manibus gestantes, aliarumq; arborû
frondes, ex quibus tentoria componebant, &
quædam pensilia tegebant tabernacula, in qui-
bus morabantur, comedebant, pernoctabant ro-
toseptiduo, delectationibus suis, & gaudiis in-
dulgentes, vsq; in diem octauum eumq; cele-
berrimum. Festum celebrabant etiam sollempne
ad certas collectas faciendum institutum, qui-
bus expensis tabernaculi necessariis consuleba-
tur: instituit Deus hoc festum eo fine, ut Iudæis
in memoriam reduceret quadraginta illos an-
nos, quibus illos duxerat per desertam peregrinos
omnis laris, tecti, & parietum inopes, in taber-
naculis, tentoriis, casulisq; cõmorantes: ad hanc
solemnitatem ex Dei præcepto Iudæi omnes
conueniebant, ex quacumq; regione, cõ con-
fluentes: vnde concursus erat eorum in Hiera-
salem innumerabilis.

Appropinquante igitur hoc festo Christi pa-
rentes seu cognati illum adierunt, hortati quan-
tenus cum illis ascenderet: appellat illos Euan-
gelista *Fratres eius*. Exhibita Diuus Hierony-
mus Heluidium hæreticum: eo quod ex illis
illis inuerecundam quam tenebat, hæresim
confirmaret, aiebatque quod quamuis Virgo
Sanctissima parens illi esset purissima quando
Christum peperit, postmodum tamen esse defec-
rit, aliosque filios ex Ioseph genuerit, qui sunt
illi, quos Euangelista vocant fratres Christi.
Inceptissima est hæc hæresis (inquit Diuus Hier-
onymus) præterquam quòd in pia & inuere-
conda sit blasphemiam: quia nihil in Sacra Scri-
ptura frequentius, quàm nomen fratrum impo-
nere, nedum illis qui vnus parentes sunt filii,
sed etiam cognatis & consanguineis: ita D.
Paul. testabatur se libenter mortem pro fratri-
bus suis oppetere: *Pro fratribus meis*: quòd si
ab illo queras, quinam sunt illi respondet: *Qui
sunt cognati mei secundum carnem*. Eodem seu-
su Deus hanc legem sancit, Quotiescumque
frater tuus inopiâ preclus seipsum in seruum
venderit, ex lege permittitur, ut *Qui voluerit
ex fratribus suis redimat eum*. His appositè pro-
fert Diuus Hieronymus alia multa loca Scri-
pturæ.

Hoc concessio illi quos Euangelista nominat
fratres, quidã erant illius consanguinei, cõ quòd
Virgini Mariz essent affines, vel D. Ioseph, quem
eius credebant Patrem, consanguinei: sic
illud intelligunt D. Chryl. a. D. Aug. b. D. Hier.
& ceteri prope omnes: de illis igitur ait
Euange-
a. Flo. 47.
in Ioa. T. 3
b. Tr. 23. in
Ioa. T. 9.
c. Inc. 1.
a. b. Gala.

II.
Qui di-
cantur
fratres
Christi.
Ioa. T. 3.
Ira Hel-
uid. T. 2.

Rom. 9.3

Leuit. 25.
48.